

Vadība un pārvaldība

Spēcīgai vadībai un labai pārvaldībai ir izšķirīga nozīme uzņēmējdarbības un inovācijas kultūras attīstībā augstākās izglītības iestādē (All). Daudzas All savā misijas formulējumā iekļauj vārdus “uzņēmums” un “uzņēmējdarbība”, tomēr uz uzņēmējdarbību vērstā iestādē šie jēdzieni ir kas vairāk par vienkāršu atsauci. Šajā iedaļā aplūkoti daži svarīgi faktori, ko All var apsvērt, domājot par to, kā uzlabot savu uzņēmējdarbības programmu.

1. Uzņēmējdarbība ir svarīga All stratēģijas daļa.
2. Augstā līmenī pastāv apņemšanās īstenot uzņēmējdarbības programmu.
3. Uzņēmējdarbības pasākumu koordinēšanai un integrēšanai All ir paredzēts konkrēts modelis.
4. All mudina fakultātes un struktūrvienības rīkoties kā uzņēmējām un atbalsta šādu rīcību.
5. All ir uzņēmējdarbības un inovācijas virzītājspēks reģionālās, sociālās un kopienas attīstības kontekstā.

Organizatoriskās spējas: finansējums, cilvēkresursi un stimuli

All organizatoriskās spējas nosaka, cik tā ir spējīga izpildīt savu stratēģiju. Ja All ir apņēmusies īstenot uzņēmējdarbības pasākumus, lai sekmētu savu stratēģijas mērķu izpildi, jābūt pieejamiem galvenajiem resursiem, proti, finansējumam, ieguldījumiem, cilvēkresursiem, kompetencei un zināšanām, kā arī stimulu sistēmām, lai saglabātu un vairotu All uzņēmējdarbības spējas.

1. Uzņēmējdarbības mērķu izpilde tiek sekmēta ar plašu ilgtspējīga finansējuma un ieguldījumu avotu klāstu.
2. All spējas un kultūra ir pietiekami attīstītas, lai veidotu jaunas attiecības un sinerģijas iestādē.
3. All ir gatava iesaistīt un pieņemt darbā personas, kam ir pieredze uzņēmējdarbībā un kas raugās uz lietām no uzņēmēja skatpunkta un rīkojas kā uzņēmēji.
4. All iegulda darbinieku izaugsmē, lai sekmētu savas uzņēmējdarbības programmas izpildi.
5. Darbinieki, kas aktīvi sekmē uzņēmējdarbības programmas izpildi, tiek stimulēti un apbalvoti.

Uzņēmējdarbības mācīšana un mācīšanās

Uzņēmējdarbības mācīšanas un mācīšanās ietvaros jāizskata novatoriskas mācīšanas metodes un jārrod veidi, kā mudināt domāt kā uzņēmējiem. Tas ietver ne tikai zināšanu ieguvu par uzņēmējdarbību, bet arī pieredzes gūšanu uzņēmējdarbībā un tādu prasmju un iemaņu apguvi, kas nepieciešamas, lai iemācītos domāt kā uzņēmējs.

1. All nodrošina dažādas formālas mācīšanās iespējas uzņēmēju domāšanas veida un prasmju apguvei.
2. All nodrošina dažādas ikdienējas mācīšanās un pieredzes gūšanas iespējas, lai sekmētu uzņēmēju domāšanas veida un prasmju attīstību.
3. All apstiprina uzņēmējdarbības jomā gūtos mācīšanās rezultātus, kas ir uzņēmējdarbības mācību programmas izstrādes un izpildes virzītājspēks.
4. All izstrādā un īsteno mācību programmu kopā ar ārējām ieinteresētajām personām.
5. Uzņēmējdarbības izpētes rezultāti tiek integrēti uzņēmējdarbības izglītības piedāvājumā.

Uzņēmēju sagatavošana un atbalstīšana

All var palīdzēt studentiem, absolventiem un darbiniekiem apsvērt iespēju izvēlēties uzņēmējdarbību par savu profesionālo nodarbošanos. Sākumā ir svarīgi palīdzēt personām pārdomāt komerciālos, sociālos, vides vai dzīvesveida mērķus, kas saistīti ar to vēlmēm un plāniem uzņēmējdarbības jomā. Tad personām, kas vēlas veidot uzņēmumu vai sākt uzņēmējdarbību citā formā, var piedāvāt mērķorientētu palīdzību idejas radīšanā, izvērtēšanā un īstenošanā, veiksmīgai uzņēmējdarbībai nepieciešamo prasmju ieguvē un — kas ir svarīgi — atbilstošu komandas biedru atrašanā, piekļūšanā pietiekamiem finanšu līdzekļiem un iedarbīgiem tīkliem. Vislabākajā gadījumā All, kas piedāvā šādu atbalstu, vajadzētu būt daļai no plašākas uzņēmumu atbalsta sistēmas, nevis rīkoties izolēti.

1. All palielina informētību par uzņēmējdarbības vērtību un rosina studentu, absolventu un darbinieku plānus veidot jaunu uzņēmumu vai sākt nodarboties ar uzņēmējdarbību citā formā.
2. All atbalsta savus studentus, absolventus un darbiniekus pārejā no ideju radīšanas un uzņēmumu veidošanu.
3. Studentiem, absolventiem un darbiniekiem tiek piedāvāta apmācība uzņēmuma izveidē, vadīšanā un paplašināšanā.
4. Pieredzējuši akadēmisko aprindu vai nozaru pārstāvji nodrošina padomdošanu un citas personīgās pilnveides formas.
5. All atvieglo savu uzņēmēju piekļuvi finansējumam.
6. All piedāvā vai atvieglo piekļuvi uzņēmumu inkubatoriem.

Digitālā pārveide un spējas

Augstākās izglītības iestādes (All) jau izmanto digitālās tehnoloģijas, taču to izmantošanas apjoms un integrācijas pakāpe atšķiras gan iestādēs, gan starp tām. Augstākās izglītības iestādēm būtu maksimāli jāizmanto digitālās pārveides sniegtās iespējas un jāraugās uz digitālajām tehnoloģijām kā uz svarīgu iespējas nodrošinošo faktoru. Šajā pašnovērtējuma sadaļā sniegti vairāki priekšlikumi, lai atspoguļotu All digitālās spējas, kas definētas kā spēja integrēt, optimizēt un pārveidot digitālās tehnoloģijas nolūkā atbalstīt inovāciju un uzņēmējdarbību.

1. All veicina digitālo kultūru un īsteno un uzrauga digitālo stratēģiju, kas atbalsta inovāciju un uzņēmējdarbību.
2. All iegulda līdzekļus paredzētajam nolūkam atbilstīgā digitālajā infrastruktūrā, to pārvalda un pastāvīgi pilnveido.
3. All aktīvi atbalsta digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai uzlabotu mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas kvalitāti un vienlīdzību.
4. All aktīvi izmanto atvērto izglītības resursus, atvērtās zinātnes un atvērto datu praksi, lai pilnveidotu iestādes darbību un uzlabotu tās ietekmi uz ekosistēmu.
5. All izmanto visas savā rīcībā esošās digitālās spējas, lai veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu inovāciju un uzņēmējdarbību.

Zināšanu apmaiņa un sadarbība

Zināšanu apmaiņa ir svarīga organizatoriskās inovācijas, apmācības un izpētes modernizācijas un vietējās attīstības veicinātāja. Tā ir nepārtraukts process, kas iekļauj All “trešo misiju” — zināšanu radīšanas veicināšanu un zināšanu tiešu piemērošanu un izmantošanu sabiedrības sociālās, kultūras un ekonomiskās attīstības labā. Sadarbības un zināšanu apmaiņas intensitātes palielināšanas iemesls ir vēlme radīt ieguvumus All un sabiedrībai.

1. All ir apņēmusies sadarboties un apmainīties ar zināšanām ar nozares un publiskā sektora pārstāvjiem, kā arī sabiedrību.
2. All aktīvi iesaistās partnerībās un attiecībās ar plašu ieinteresēto personu loku.
3. All ir spēcīga saikne ar inkubatoriem, zinātnes parkiem un citām ārējām iniciatīvām.
4. All dod darbiniekiem un studentiem iespēju piedalīties novatoriskos pasākumos ar uzņēmējdarbības/ ārējās vides pārstāvjiem.
5. All integrē pētniecības, izglītības un nozaru (plašākās kopienas) pasākumus, lai izmantotu jaunas zināšanas.

Internacionāla iestāde

Internacionalizācija ir process, kurā izglītības, pētniecības un zināšanu apmaiņas plānošanā un īstenošanā tiek iekļauts internacionāls vai globāls aspekts. Internacionalizācija ir nevis pašmērķis, bet gan līdzeklis pārmaiņu sekmēšanai un uzlabojumu gūšanai. Tās gaitā tiek ieviesti jauni domāšanas veidi, apšaubītas tradicionālas mācīšanas metodes un ārējām ieinteresētajām personām darīta pieejama pārvaldība un vadība. Tāpēc tai ir ļoti cieša saistība ar vērstību uz uzņēmējdarbību. All nevar būt vērsta uz uzņēmējdarbību, nebūdama internacionāla, bet tā var būt internacionāla, nebūdama vērsta uz uzņēmējdarbību vai inovāciju.

1. Internacionalizācija ir neatņemama All uzņēmējdarbības programmas daļa.
2. All nepārprotami atbalsta savu darbinieku un studentu pārrobežu mobilitāti.
3. All meklē un piesaista darbiniekus no citām valstīm un uzņēmējdarbības vides.
5. All mācīšanas pieejā atspoguļojas internacionālais redzējums.
6. Internacionālais aspekts atspoguļojas All pieejā pētniecībai.

Ietekmes novērtēšana

Uz uzņēmējdarbību/inovāciju vērstām All jāapzinās, kāda ietekme ir pārmaiņām, kas ir ieviestas iestādē. Uz uzņēmējdarbību/inovāciju vērstas All koncepcijā ir apvienots iestādes uzskats par sevi, iestādes ārējais atspoguļojums un uz pierādījumiem balstīta pieeja. Tomēr ietekmes novērtējumi All vēl nav pietiekami attīstīti. Pašreizējos novērtējumos uzmanība galvenokārt pievērsta atvasināto uzņēmumu skaitam, radītā intelektuālā īpašuma apjomam un kvalitātei un pētniecībā gūtajiem ienākumiem, nevis absolventu iesaistei uzņēmējdarbībā, mācīšanas un mācīšanās rezultātiem, talantu paturēšanai, ieguldījumam vietējās ekonomikas attīstībā vai ietekmei uz plašāko uzņēmējdarbības programmu. Šajā iedaļā noteiktas jomas, kurās iestāde varētu novērtēt ietekmi.

1. All regulāri novērtē savas uzņēmējdarbības programmas ietekmi.
2. All regulāri novērtē, kā tās personāls un resursi sekmē uzņēmējdarbības programmas izpildi.
3. All regulāri novērtē uzņēmējdarbības mācīšanu un mācīšanos iestādē.
4. All regulāri novērtē jaunuzņēmumiem sniegtā atbalsta ietekmi.
5. All regulāri novērtē zināšanu apmaiņu un sadarbību.
5. All regulāri novērtē savus internacionalizācijas pasākumus saistībā ar savu uzņēmējdarbības programmu.

